

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński

w sprawie **M.F.**

skazanego za przestępstwa z § 18 brytyjskiej ustawy o przestępstwach przeciwko osobom z 1861 r. (*Offences Against The Persons Act 1861*), określone według prawa polskiego jako czyny z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2017 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt II AKz .../14,

utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w [...] z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt II Kop .../12 w przedmiocie określenia kwalifikacji prawnej czynu według prawa polskiego i kary podlegającej wykonaniu, na podstawie art. 544 § 2 k.p.k. i art. 639 k.p.k.

postanowił:

1) oddalić wniosek,

2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. Z., Kancelaria Adwokacka , kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i złożenie wniosku o wznowienie postępowania,

3) zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w [...] uznał za dopuszczalne przejęcie do wykonania w Polsce kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec M.F. orzeczonej wyrokiem Sądu Koronnego w L. w Wielkiej Brytanii z dnia 22 listopada 2010 r., sygn. akt T 20107382.

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt II Kop 10/12, Sąd Okręgowy w [...] na podstawie art. 611c § 1 k.p.k. określił kwalifikacje prawne czynów, za które M. F. został skazany wskazanym wyrokiem Sądu Koronnego w L. w Wielkiej Brytanii, w następujący sposób:

1. czyn popełniony w okresie od dnia 8 grudnia 2009 r. (zarzuty 1 i 3 brytyjskiego aktu oskarżenia) wyczerpuje znamiona występku z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 19 kwietnia 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (pkt I);

2. czyn popełniony w okresie od 20 grudnia 2009 r. do 25 grudnia 2009 r. (zarzuty 4 i 6 brytyjskiego aktu oskarżenia) wyczerpuje znamiona występku z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 19 kwietnia 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (pkt I).

Na podstawie art. 611c § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 114 § 4 k.k. oraz w zw. z art. 9 ust. 1 lit. a w zw. z art. 10 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych sporządzonej w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r., Nr 51, poz. 279 z późn. zm., dalej – Konwencji) Sąd Okręgowy określił wobec M. F. karę:

1. za czyn popełniony w okresie od dnia 8 grudnia 2009 r. – 10 lat pozbawienia wolności (pkt I);
2. za czyn popełniony w okresie od 20 grudnia 2009 r. do 25 grudnia 2009 r. – 10 lat pozbawienia wolności (pkt II);

Na podstawie art. 611c § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 114 § 4 k.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. oraz art. 9 ust. 1 lit. a w zw. z art. 10 Konwencji Sąd określił, że wykonaniu przez M. F. podlega kara łączna pozbawienia wolności, której wysokość określił na 15 lat (pkt III).

Na podstawie art. 611c § 2 k.p.k. w zw. z art. 114 § 4 k.k. i art. 63 § 1 k.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył M. F. okres rzeczywistego pozbawienia wolności na terenie Wielkiej Brytanii i Polski od dnia 18 maja 2010 r. do dnia 31 stycznia 2014 r. (pkt IV)

Na podstawie art. 611c § 2 k.p.k. w zw. z art. 114 § 4 k.k. oraz art. 10 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych Sąd określił, że z warunkowego przedterminowego zwolnienia M. F. będzie mógł skorzystać nie wcześniej niż po odbyciu kary 9 lat pozbawienia wolności (pkt V).

Ponadto, Sąd zastosował wobec skazanego tymczasowe aresztowanie na okres 2 miesięcy (pkt VI) oraz zasądził koszty obrony, zwalniając M. F. od ponoszenia kosztów sądowych (pkt VII i VIII).

Po rozpoznaniu zażalenia skazanego, Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt II Akz .../14, zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Obecnie z wnioskiem o wznowienie postępowania „zakończonego prawomocnymi postanowieniami Sądu Okręgowego w [...] i Sądu Apelacyjnego w [...]”, wystąpiła obrońca M. F. wskazując za jego podstawę art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. i art. 544 § 2 k.p.k. Podniosła, że w sprawie ujawniły się nowe dowody, w postaci pisma Ministra Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii z dnia 24 czerwca 2013 r., które nie stwierdza, jakoby czyny skazanego mogły być zakwalifikowane jako pozbawienie wolności połączone ze szczególnym udręczeniem, jak zakwalifikował je Sąd Okręgowy w [...]. Skazany został pozbawiony możliwości przedstawienia Sądowi tego pisma. Ponadto, Sąd *meriti* wydał postanowienie nie dysponując aktami brytyjskiego postępowania, z których miałyby wynikać, że skazany nie dopuścił się wobec pokrzywdzonego pozbawienia wolności, o którym mowa w art. 189 § 2 k.k. i nie został za to skazany przez sąd w Wielkiej Brytanii. Następnie obrońca powołała 4 dokumenty (s. 3 wniosku). Dokumenty te wskazują, jej zdaniem, że M. F. „winien zostać skazany” na łagodniejszy wymiar kary. Sąd Okręgowy w [...] potraktował skazanego dużo bardziej surowo, „skazując go za czyny”, za które nie skazał go Sąd w

Wielkiej Brytanii i nieprawidłowo wymierzył mu karę 15 lat pozbawienia wolności z możliwością warunkowego przedterminowego zwolnienia po odbyciu 9 lat kary, a nie po 7, zgodnie z orzeczeniem Sądu brytyjskiego.

W konkluzji obrońca wniosła o „uchylenie postanowień Sądu Okręgowego w [...] z dnia 31 stycznia 2014 r. oraz Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 marca 2014 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...]”.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnej odpowiedzi wniośł o oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wprawdzie nie istnieje szczególna podstawa umożliwiająca wznowienie postępowania toczącego się na podstawie art. 114 § 4 k.k. i art. 611c § 1 k.p.k., jednak brak jest konkretnych przeszkód, by stosując art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. w zw. z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 ust. 1 lit d Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonej w Strasburgu 21 marca 1993 r. (Dz. U. z 1995 r., Nr 51, poz. 279 ze zm., dalej – Konwencja) oceniać dopuszczalność wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że przekazanemu Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia przez niego kary pozbawienia wolności w szczególności błędnie przypisano przestępstwo zagrożone karą surowszą. Zastosowanie przepisu art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. do tego postępowania ma miejsce na zasadzie analogii, gdyż *de facto* nie doszło do „skazania” przez sąd polski, tylko przez sąd w Wielkiej Brytanii (zob. też postanowienie SN z dnia 6 lipca 2011 r., IV KO 51/11, LEX nr 848175). Sąd polski, rozstrzygając na podstawie art. 114 § 4 k.k. nie orzeka kary na nowo, a jedynie określa karę wymierzoną przez sąd państwa obcego jako karę opierającą się na kwalifikacji prawnej według polskiego prawa, nadającą się do wykonania zgodnie z krajowym porządkiem prawnym.

Odnosząc te uwarunkowania do stwierdzonych w niniejszej sprawie okoliczności, brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku. Skazany nie przedstawił bowiem żadnych nowych faktów ani dowodów w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. mogących skutkować wznowieniem postępowania.

Pismo Ministra Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii z dnia 24 czerwca 2013 r. (k. 55 akt SN), które zostało przedstawione przez skazanego w formie kserokopii, bez dołączonego tłumaczenia na język polski, nie może mieć żadnego znaczenia z punktu widzenia przesłanek wznowieniowych. Określenie kary podlegającej wykonaniu wobec M. F. nastąpić mogło tylko na podstawie wyroku

Sądu państwa obcego, tj. Sądu Koronnego w L., przy uwzględnieniu jedynie okoliczności wynikających z art. 10 ust. 2 zd. 2 Konwencji, że kara lub środek powinny, możliwie najbardziej, odpowiadać swoim rodzajem karze wymierzonej w orzeczeniu do wykonania oraz, że dostosowanie nie może prowadzić do zaostrzenia kary wymierzonej w państwie skazania, za względu na rodzaj lub wymiar, ani przekraczać górnej granicy zagrożenia przewidzianej przez prawo państwa wykonania.

Odnosząc się do argumentu, że Sąd, wydając postanowienie objęte wnioskiem o wznowienie, nie dysponował aktami postępowania prowadzonego w Wielkiej Brytanii, wskazać należy, że zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. a Konwencji, nawet przy przekształceniu kary właściwe organy są związane ustaleniami stanu faktycznego, wynikającymi w sposób wyraźny lub dorozumiany z orzeczenia wydanego w państwie skazania. Orzekanie w trybie art. 611c k.p.k. o wykonaniu kary nie uprawnia więc do czynienia nowych ustaleń faktycznych, ale sprowadza się do dostosowania orzeczenia tamtego sądu do warunków polskich tak, aby można było karę wykonać zgodnie z polskim porządkiem prawnym. Wobec powyższego, niedopuszczalne jest prowadzenie, w toku postępowania w tej kwestii, ani tym bardziej – wznowieniowego, postępowania dowodowego co do istoty sprawy i czynienie na jego podstawie innych lub dodatkowych ustaleń faktycznych w zakresie czynu stanowiącego podstawę przejęcia orzeczenia do wykonania. Marginalnie można wskazać, że kwestia zakwalifikowania zachowania skazanego także z art. 189 § 2 k.k. (w brzmieniu sprzed 19 kwietnia 2010 r.) była przedmiotem uwagi Sądu *meriti* (s. 3-4 motywów SO). Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd Koronny w L. uznał M. F. za winnego także „dwukrotnego bezprawnego uwięzienia” (k. 19-20, 51), z tym, że uznano je „za część przestępstwa podlegającego pod § 18 (czyli spowodowania uszkodzenia ciała) i tylko z tego względu nie wymierzono za nie osobnych kar” (k. 29-30). Oczywiście jest, że odmienne twierdzenia skazanego dotyczące przebiegu czynu, za który został skazany, na które powołuje się we wniosku, nie mogą mieć znaczenia dla wznowienia postępowania przeprowadzonego na podstawie art. 611c § 1 k.p.k.

Spośród dokumentów wymienionych na s. 3 wniosku, żaden nie ma znaczenia z punktu widzenia przesłanek wznowienia i nie dowodzi nowych okoliczności mogących świadczyć o nietrafności postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]. Przy czym kopia przetłumaczonego pisma Ministra Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii nr VP9383 z dnia 19 stycznia 2011 r. (k. 216A – 218) nie ma charakteru „nowego”, skoro znany był – wobec jego dołączenia do zażalenia – Sądowi Apelacyjnemu w [...]. Szerzej nieumotywowane powołanie się we wniosku na okoliczności wynikające z tego i innych dokumentów (s. 3 *in fine* – 4) stanowi jedynie wyraz niezadowolenia

skazanego z wysokości określonej kary podlegającej wykonaniu. Do kwestii tej, stanowiącej zresztą wcześniej przedmiot zażalenia, obszernie i wnikliwie odniósł się Sąd Apelacyjny na s. 9-13 uzasadnienia postanowienia i przytaczanie jego motywów jest zbędne. Ponownie wskazać należy, że skazany nie wykazał, że w Wielkiej Brytanii mógłby ubiegać się o zastosowanie instytucji odpowiadającej warunkowemu przedterminowemu zwolnieniu już po 7 latach pozbawienia wolności, albowiem wniosek taki w żadnym stopniu nie wynika z orzeczenia Sądu Koronnego w L., wprost wskazującego, że M. F. mógłby skorzystać z tego rodzaju przywileju **nie wcześniej, niż po odbyciu 9 lat pozbawienia wolności**, i „nawet wtedy zwolnienie uzależnione będzie od decyzji Rady ds. Zwolnień Warunkowych, która orzeknie, czy nadal stanowi zagrożenie” (k. 30), z zaliczeniem na poczet tej kary okresu w areszcie, który w przypadku skazanego wynosił 189 dni (k. 30 *in fine* – 31, 34). Nie doszło więc do naruszenia wynikającego z art. 11 ust. 1 lit. d Konwencji zakazu pogorszenia sytuacji skazanego, tzn. wprowadzenia do wykonania kary w wymiarze wyższym, niż uczyniło to państwo skazania.

Z przytoczonych względów, podniesionych także we w pełni trafnej odpowiedzi prokuratora, oddalono wniosek jako oczywiście bezzasadny. Jednocześnie odstąpiono od obciążenia wnioskodawcy kosztami postępowania, mając na uwadze jego aktualną sytuację materialną.

kc